

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 » — »
 Negyedévre . . . 2 » 50 »
 Egy óra . . . — » 85 »
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSETT, Mária-utca 1. sz.
 a kir. itélőtábla épületével szemben,
 hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó fölvezetések intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői Iroda:
 PÉCSETT, Mária-utca 1.
 a kir. tábla átellenében,
 hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
 —
 Kéziratot vissza nem adunk
 —
 Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi föl.

Lesz-e megegyezés?

Pécs, 1899. november 14.

A miniszterek és a magyar kvótabizottság tagjai Bécsből hazajöttek a nélkül, hogy a tárgyalásokat befejezték volna. Csütörtökön az osztrák hetes bizottság leutazik Budapestre, hogy a magyar bizottsággal folytassa a *közeledést*, amely már eddig is 2-6% kvótaemelést szózott a nyakunkba a saját gyámoltalanságunk alapján.

Hogy tehát kvótánk emelve lesz, az iránt kétséget senki sem táplál immár, az egész érdeklődés most már csak abban összpontosul, mennyi lesz az emelés és sikerül-e majd erre nézve a megegyezés a kvótaküldöttségek vagy az országgyűlések között?

Az optimisták az eddigi közeledésből azt remélik, hogy az arányszámot már a kvótaküldöttségek fogják megállapítani, a mely esetben az egész kérdés lebonyolítását egész simának képzelik. Mások azt hiszik, hogy a küldöttségek nem fognak ugyan megegyezhetni, de megegyeznek a kormányok s ha ezek ennek megfelelő egyöntetű javaslatokat terjesztenek törvényhozásaik elé, a kvóta mégis meg lesz állapítható uralkodói döntés nélkül is, a melynek ódiúmatól a királyt meg akarják kimélni, mert a döntés most már nem mozoghatna a régi arányszámok kereteiben.

Nos, mi egyszerűen nem hiszünk sem a kvótaküldöttségek, sem az országgyűlések megegyezésében s biztosra vesszük, hogy

a kvótát ezuttal is uralkodói döntéssel kell majd megállapítani.

Mert ha a kvótaküldöttségek megegyeznének, ez az egyezés a dolgok mostani állásában Magyarország kvótáját minden valószínűség szerint 34 és 35% között állapítaná meg. Ennek az egyezésnek a ratifikálása pedig úgy a magyar, mint az osztrák parlamentben óriási nehézségekbe ütköznék.

Igaz ugyan, hogy a magyar országgyűlés ellenzéke számbelileg nagyon megcsappant a nemzetipárt fuziója folytán, de ebben a küzdelemben óriásilag megnövekedett erkölcsi erővel vehetné föl a harcot az ország újabb megszarolása ellen. Nemcsak az ország oszlatlan közvéleménye kölcsönöznék neki ezt az erőt, de magában a kormánypártban is hatalmas szövetségeseket találna, akik ha aktív támogatással talán nem is, de passzív magatartásukkal előmozdíthatnák a támadás sikerét.

Nagy és szenvedélyes harc fejlődne tehát ki a kvótaküldöttségek emelési egyezménye ellen, a melyben az ellenzék a kormánypártot a saját oszlopos tagjai által szolgáltatott fegyverekkel támadhatná s ezeket vagy visszavonulásra kényszerítenék, vagy egész politikai reputációjukat tönkretennék, ha korábbi állásfoglalásuk dezavualásával most csak egyszerű szavazatukkal is hozzájárulnának az előbb megengedhetlennek hirdetett kvótaemeléshez.

Ez bizonyára a kormánynak sem áll érdekében s azért nem is hiszünk, hogy

a kormány a kvótaküldöttség tagjait a megegyezés létesítésére befolyásolná. Nem volna ez politikai dolog már azért sem, mert a magyar kormánynak semmiféle biztosítéka sincsen arra nézve, hogy a kvótaküldöttségek esetleges egyezményét az osztrák Reichsrath is elfogadja; tehát még akkor is, ha az egyezmény elfogadása a magyar országgyűlésen a legsimábban menne keresztül, fenyeget a veszély, hogy azért mégis uralkodói döntésnek kell bekövetkeznie.

Ugyanebből az okból valószínűtlennek tartjuk azt is, hogy a kvótaküldöttségek tárgyalásainak eredménytelensége esetén a két kormány a kvóta megállapítása iránt egyezményes javaslatokat terjesztszen a saját törvényhozása elé. Ez már csak azért is veszedelmes lenne, mert ez a javaslat mindenesetre eltérő lévén a kvótaküldöttség álláspontjától, ezeknek a küldöttségeknek a tagjai a parlamentjeikben sem támogathatnák a kormányjavaslatot, a mi tekintettel arra, hogy a kvótaküldöttségekben a parlamentek elitje foglal helyet, végzetes befolyással lehetne a parlamenti többség állásfoglalására is.

De bármint forduljon is a dolog, akár a kvótaküldöttségek, akár a kormányok egyezsége kerüljön is a parlamentek elé, az az egy bizonyos, hogy kifogynának az időből, mert az kétségtelen, hogy minden emelési javaslat élet-halál harcra készítetné a magyar országgyűlés ellenzékét is; már pedig az iránt ne legyen kétségben senki

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

A legifjabb gyerek.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

A legidősebb Nemesy fiu, a Lajos, bent maradt a katonaságnál; szép daliás alakja szinte arra volt teremtve.

A második, a Gusztáv, vasuti tiszt lett; a legifjabb, az Arthur, ügyvédnek készült.

Arthur csak apáról volt testvére fivéreinek; ő az öreg Nemesy második feleségének volt gyermeke.

Az első Nemesyné igen gazdag leány volt; dús hozományt vitt a házhoz s így halála után fiai tetemes összeghez jutottak. Ő ellenben nem kapott semmit édes anyja halála alkalmával; az ő édes anyja nem hozott semmit a házhoz; meg az igazat megvallva, a gazdálkodáshoz sem értett egy cseppet sem. Egészen elszegényedtek az utóbbi időben; így tehát önerejéből kellett magát felküzdenie. Irodát vállalt, tanítani járt; a mellett szorgalmasan végezte tanulmányait.

Társai szinte rajongtak érte, úgy szerették ezt a derék, jellemes szöke fiút.

Már a negyedik évet végezte, mikor halálosan beleszeretett Zátonyi Margitba.

Különös véletlen folytán éppen akkor haladt el Margiték ablaka alatt, mikor az ijedten tekintett leejtett csokra után.

Nemesy felkapta a csokrot s udvarias szavak kíséretében nyújtotta át szép tulajdonosnőjének.

— Ügyetlen voltam, szólt a leány mosolyogva.

Minő mosoly volt ez, micsoda szemek, mint a mély viz kékesen csillogó tükre, magában rejtve az örvényt, amelyből nincs menekvés, nincs szabadulás.

Nemesy maga sem vette észre, mint merült mindig mélyebbre, mélyebbre ebbe a veszedelmes örvénybe.

Margit nevét véste a fába; Margit nevét írta fel az ablak üvegtáblájának a sarkába a gyűrűjével és Margit arcképét hordozta a tárcájában.

Zátonyi Margit valóságos századvégi jucker leány volt. Szerette, ha udvaroltak, tömjéneztek neki; minél többen, annál jobb. Ha aztán valami szerencsétlen komolyan megakadt a hálójában, ha észrevette, hogy nem tud szabadulni, jót kacagott az illető szemébe s tova rebent diadalszekerén máshol hódítani.

Most Nemesyn volt a sor. Ugy viselte magát, mintha szerelmes lett volna belé; feljogosította a közeledésre, szándékosan olyan

szavakat ejtett el, mikből az ifju édes, boldog reményt merített a jövőre nézve.

Nemesyt az ismeretség óta minden nap ott lehetett látni a Margit ablaka alatt; ha pedig Margit ment valahová, nyomban ott termett mellette és elkísérte.

Vonzotta a leány csillogó szeme, édes csábos kacagása; vele töltötte minden szabad idejét, vele volt folyton, még akkor is, ha otthon egyedül ült szobájában, mert folyton vele foglalkoztak gondolatai.

Valami értekezlet tartottak az akadémián; az érdekelt felek már mind együtt voltak, csak Nemesy hiányzott. Jó negyed óráig várattott magára, mire megjelent.

— Kérlek, hol maradsz ennyi ideig, kérdezte legjobb barátja, a Pártos Muki. Visszatartasz bennünket, holott tudod, hogy minden perc drága.

— Hagyjátok a szerelmes bolondot, szólt most egy magas sovány fiatal ember, mosolyt erőltetve sápadt arcára, míg szája széle remegett az elfojtott dühtől. Ugy is tudjátok, hol késett, de majd elutasítják őt is nemsokára.

Nemesy azzal felelt, hogy lehuza a keztyűjét és oda vágta a sértegető arcába, a minnek a következménye természetesen párbaj lett. Hanem nem úgy ütött ki, mint a jelen voltak óhajtottak.

Nemesy hosszú, mély vágást kapott a

sem, hogy ilyen népszerű és igazságos harcban az ellenzék, minden számbeli fogyatkozásai dacára, ki ne tartson annyira, hogy abból a javaslatból az idén törvény ne lehessen.

Mi lesz akkor a delegációk tárgyalásaiból, a közös költségvetésből, mikor Széll Kálmán saját külön vivmányaként hirdette az országgyűlésen, hogy a kvótának a delegációk összeülése előtt el kell döntve lennie.

Mi lesz hát a kibontakozás ebből a labirintusból? Hát az, hogy se a kvóta-deputációk nem fognak megegyezni, se a kormányok nem terjesztenek elő közös javaslatot a törvényhozások elé, hanem ragaszkodnak szorososan a törvényhez, a mely azt rendeli, hogy ha a két küldöttség a javaslatra nézve nem tudna egymással megegyezni: mindenik félnek véleménye mind a két országgyűlésnek elébe terjesztetik. Arra a törvény a kormányokat nem kötelezi, hogy a kvóta-küldöttségek véleményeit a saját javaslatuk kíséretében terjeszszék elő; be fogják tehát terjeszteni a küldöttségek véleményeit csupaszon, minden kormányjavaslat nélkül.

Ezzel aztán elérik azt, hogy az országgyűlések ellenzékeinek nem lesz mit támadniok; egész röviden konstatálhatják tehát majd a parlamentek, hogy ők sem tudnak egymással megegyezni, tehát még idejekorán bekövetkezhettek az uralkodói döntés.

Teljesen fölösleges is lenne ugy a kvóta-küldöttségek, mint a kormányok megegyezése, mert ha ezt a magyar országgyűlésen nehéz küzdelmek árán sikerülne is keresztül hajtani, ez kárba veszett munka lenne, mert hogy ugyanezt a Reichsrathban is el lehessen fogadtatni, azt ugyan nem várhatja senki.

A magyar kvóta-küldöttség teljesítette föladatát, a melyet Bécsből vártak tőle, mikor elhagyta az ország igazai és érdekei által parancsolt eddigi álláspontját s maga ajánlott tetemesen magasabb kvótát Magyarország részéről. Egyébre pedig szükség

bal oldalára éppen a szive fölé, mig ellentele sértetlenül hagyta el a küzdőteret.

A sebesültet eszméletlenül szállították lakására, az orvos a sebet igen veszélyesnek találta s eltiltotta a mozgást, beszédet, azért még legjobb barátai sem merték háborgatni, kivált az első időben. Nagyon soká tartott a javulás, belekerült két-három hónap, mire elhagyhatta a szobát.

Már egészen üdülő félben volt. Partos gyakrabban meglátogatta, de Margitról nem beszélt neki semmit. Hiába fakgatta Nemesy, mert arról bizony nem mondhatott semmi jót; a rosszal meg nem akart elő hozakodni. Félt, hogy felizgatja.

Egyszer még is megunt a sok tudakozódást s elhatározta, hogy nem szépitgeti a dolgot többé, hanem megmondja az igazat. Kissé keserű lesz az orvosság, de tán meggyógyul tőle a barátja. Azért így felelt:

— Hagyj fel, kérlek, azzal a leánnyal; nem vagy te annak az eszében. Megérkezett az új járásbíró, az az új udvarlója.

— Mit beszélsz! Kiállt Nemesy, kezeit ökölbe szoritva. Várj te álnok teremtés, velem nem fogsz tréfálni, azt fogadom.

Partos csendesítette, mert szinte tombolt kétségbeesésében. Később aztán lecsillapult.

— Miért is nem haltam meg, szólt

nincsen, hogy az előre kialakított emelés tényleg érvényesüljön.

A döntés a magyar bizottság által ajánlott mértéken alól maradni nem fog, az bizonyos, mért fogadjon el tehát az osztrák Reichsrath kisebb arányszámot, mint a mekkorát már eredetileg követelt, mikor a döntés ugyis el fogja vágni a különbözetet; nekik tehát az az érdekük, hogy a különbözetet minél magasabbra srófolják, annál magasabb lesz aztán annak a fele is, a mi a nyakunkba szakad.

H i r e k.

Pécs, 1899. november 14.

Nagyságosak vagyunk.

Igen is. Nagyságosak vagyunk, valahányan csak valamelyes állásban vagyunk és valamelyes divatosabb ruhát viselünk.

Hirdetjük, hogy demokraták vagyunk, de nem vagyunk azok sem életünkben, sem halálunkban.

A katonaságot gögősséggel vádoljuk, holott ott nagyobb a demokrácia, mint a polgárságnál.

Ha infanterist Gabriel Halbörnek valami kérni valója van a gefreiter Gerától, a ki lovag, akár az ezredes vagy tábornok urtól, hát se azt nem mondja: téns freiter, vagy őrmester ur, se azt, hogy tekintetes hadnagy ur, nagyságos kapitány ur, vagy méltóságos ezredes ur, hanem elhagyja a felesleges címet és infanterist Gabriel Halbör — aki nem is titulált gefreiter úgy szólítja meg a tábornokát, ha tavaszi inspicirungkor elébe állítják, hogy »Herr General« Tábornok ur. Se nagyságos, se méltóságos, se semmi. — Csak a rangját mondja, egyebet nem.

A rendőr, vagy a hajdu már a napidijast is tekintetes urazza, a díjnok azt mondja tekintetes irnok ur, az irnok tekintetes jegyző ur, nagyságos kir. tan. főorvos ur, a főkapitány egyre azt hangoztatja: tekintetes Tanács stb. stb.

Az oka ennek az, hogy gyarlók és hiuk vagyunk. Jól esik a fülünknek hallani, hogy vagyunk valamik.

No, de ne bántuk a tisztviselői kart. A többiek se különbek.

A sarki boltos feleségét nagyságának hívja a szolgálója. A nagysága az mondja a

keserűen, hiszen oly közel voltam az elmuláshoz!?

Roppant nehezen tudott felejteni. Sokszor azon a ponton volt, hogy eldobja magától az életet, de eszébe jutott, hogy azzal is csak annak a képmutató, érzéketlen leánynak legyezne a hiúságát.

Lassankint behegedt a seb; újra a régi szorgalommal tanult, éjet-napot összetett, úgy készült az utolsó vizsgájára. Majd ráér a szív ügyeivel bibelődni, ha a kezében lesz a diploma.

Meg is szerezte nemsokára.

Legelőször volt főnökéhez sietett, hogy értesítse, de nem volt otthon.

— A papa meg a mama holnap érkeznek meg; elutaztak a mama nővéréhez, mondta a mosolyogva elősiető Jolánka.

Szívélyesen gratulált Nemesynek és megígértette, hogy holnapután okvetlenül újra el fog jönni.

Nemesy eltűnődött haza menet, hogy milyen finom alakja, barátságos, keresetlen, sima modora van ennek a Tonka Jolánkának és ő eddig olyan közönyös volt iránta. Elhatározta, hogy komolyan foglalkozni fog vele.

Harmadnap délután ismét elment Tonkáékhoz. Előzékenyen fogadták s jó ideig időzött náluk. Jolánka még zongorázott is a kedvéért.

cselédnek: — Te Kati, főzd be a levest, jön a nagyságos ur, most fordul be a szegen a talyigájával.

Nagysága a díjnokné, de nagysága a cipész, vagy a módosabb iparos felesége mind s a félretört sarku cipőbe járó fiuk, vagy leányok: nagyságos urfiak és nagyságos kisasszonyok.

Ugyan miként hívják hát a nagybirtokosnékat, a legmagasabb állásu, de nem magnás urak feleségét?

Egyszer tanuja voltam egy cselédközvetítő intézetben a következő esetnek:

Egy százados — mivel a ne, e beteg volt — minden cselédet kért.

A közvetítő intézet egyik alkalmazottja előhoz »jőjjön csak szép angyalkám« hívással egy szurtos, félszemű, kócos leányt s oda fordul a tiszt urhoz így szólva:

— Tessék kapitány ur. Itt van; a kis nagyságát ajánlom, jó minden cseléd lesz. Még a — kutra is elmegy! . . .

Hja, csinyján kell banni mindenkivel. Az alárendeltek nem csinálják a címet, mert hiszen semmibe sem kerül, annak a »kis ur« félének meg — jól esik.

Vajjon nem elég szépen hangzik-e, ha az irnok azt mondja: alispán ur, polgármester ur, főszolgabíró ur! Mint a hogy őrmester Cibak is úgy mondja csak, hogy: tábornok ur!

Olyan a címkórság, mint a himlő a gyermekek közt. Nagyon ragadós és ezer közül egy ha kikerüli.

A XIX. század végén aristokratábbak vagyunk egy régi kis német hercegnél.

Hát bizony egy kicsit neveltséges — de hát a modor lévén a fő az emberekkel való érintkezésben, a tulcímzés tuléli tán a jövő századot is.

Nekünk is kell egy copfot, vagy egy takaros tincset örökségül hagyni az utókorra a a demokrácia téglafalai között — malterkép.

Dr. y.

Napirend 1899. november 15-én.

Naptár: szerda, november 15. — Róm. kath.: Lipót. — Prot.: Lipót. — Görög-kei.: (nov. 3.) Acepszim. — Zsidó: Kislev 13. — Nap kel 7 óra 8 perckor; nyugszik 4 óra 22 perckor. — Hold kel 3 óra 20 perckor délután; nyugszik 5 óra 5 perckor reggel.

Időjárás. Kikötés a központi meteorologiai intézet jelzése szerint: száraz és éjjeli fagy várható.

Színház: »Szulamith«, daljáték.

Jogász-tanácsstély a Vigadóban este 8 órakor.

Mentő-Egyesület szervezése a közgyűlési teremben d. u. 5 órakor.

Igen aranyos volt Jolánka, ha zongorázott. Szőke kis fejét kissé félre hajtotta, mint az egymásnak kedveskedő galambok szokták; ujjai, mint valami zeneművészé oly könnyedén s gyakorlottsággal jártak a billentyűkön.

Sokszor hallgatta ezután Nemesy ezt a kis zongorázó tündért; a mellett volt alkalma sok más jó tulajdonságairól is meggyőződni, mert dicséretére legyen mondva, hogy nem csak a zongorázáshoz értett ám ő.

Egy kedvező alkalommal azt mondta Nemesy Jolánka szüleinek, hogy adják neki a leányukat. Isten úgy segítse, igen megbecsüli.

Jolánka tehát menyasszonya lett Nemesynek, de nem tudta még senki, mert a nyilvános eljegyzés előtt titokban akarták tartani.

Margittal ez uttal az történt, a mi még soha. Nem ő adta ki az utat az udvarlójának, hanem az hagyta ott s az ég tudja, mi okból, megszűnt-e varázs hatalma, vagy okultak a többiek sorsán, de nem birt több udvarlóra szert tenni.

Az a hóbertos gondolata támadt, hogy visszahódítja Nemesyt; régi szerelmére hivatkozva bocsánatot kér tőle; rábírija egy találkára s a többi magától jön.

Ömlengős stílusban megírta, miszerint nincs más vágya az életben, mint vele talál-

— **(A kereskedelmi miniszter Pécssett.)** Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszternek péntekre eső pécsi látogatása programját már tegnap este megjelent számunkban közöltük. E programot most a következővel egészítjük ki:

A miniszter Budapestről f. hó 16-án (csütörtökön) este a keleti pályaudvarból a 9 óra 30 perckor induló vonattal jön Pécsre. Pénteken reggel 5 óra 48 perckor érkezik a vonat Pécsen át Üszöghre, hol a miniszter kiszáll s itt 7 óra 30 perckor a vármegye küldöttségének üdvözlését fogadja.

Üszöghről különvonaton 7 óra 40 perckor indul a miniszter és 8 órakor érkezik Szabolcsbányára, hol a Dunagőzhajózási Társaság képviselői fogadják. Itt megtekinti a miniszter a »Ferenc József«-akna szállító, összeállító, osztályozó, mosó és rakodó berendezését, továbbá a kokszelepet. A »György«-aknához 8 óra 30 perckor megy a miniszter és kísérete kocsikon, hol a munkástelepet, majd Pécs Bányatelepen a Schroll-aknát nézi meg. Kilenc órakor a gépgyárat s azután az »András«-akna szállító, osztályozó, mosó és rakodó berendezését, a brigette-gyárat és a bányász-iskolát nézi meg.

Kilenc óra 32 perckor visszaindul a miniszter Üszöghre és innen 9 óra 52 perckor indul Pécsre, hová a pályaudvaron 10 órakor érkezik meg. A püspöki palotában félkettőkor lesz az ebéd s a délután megtekintendő ipartelepek sorában Kindl Ferenc gépgyárat is megnézi a miniszter. A látogatások sora a Littke-pezső-gyárban ér véget, hová a miniszter este felhatkor érkezik. A színházban este 8 órakor kezdődik a díszelőadás s 9 órakor lesz a banket a Kaszinóban. A miniszter 11 óra 10 perckor utazik el Pécsről Budapestre, hová szombaton reggel a keleti pályaudvaron 8 óra 20 perckor érkezik meg.

Majorossy Imre polgármester ma körülbelül hívta tel a háztulajdonosokat, hogy a miniszter érkezése alkalmából pénteken reggelre házaikat felloboгоzzák.

— **(Baranyamegye közigazgatási bizottsága)** ma délelőtt 9 órakor tartotta rendes havi ülését a vármegyei háznál báró Fejérváry Imre dr. főispán elnöklété alatt. Az ülésen jelen voltak: Tormay Károly alispán, Koszits Kamill főjegyző, Dragonescu Dömjén kir. pénzügyigazgató, Salamon József kir. tanfelügyelő, id. Jeszenszky Ferenc, Hinka László, Zsolnay György kir. főügyész helyettes, Stajevits János, Halvax József, Kovácsfi

Kálmán kir. főmérnök, Nagy Jenő tiszti főügyész, Jeszenszky Lajos árvaszéki elnök, Benkő Gyula, Simonffy János, Driesz Lajos, Mende Lajos dr. tiszti főorvos és a referens aljegyzők. Az ülés tudomásul vette az árvaszéki elnök, a tiszti főügyész, a királyi főmérnök, a kir. tanfelügyelő és a királyi főügyész helyettes havi jelentéseit és a referensek jelentéseinek gyors letárgyalása után feltizenegy óra után véget ért.

— **(Hímen.)** Lauber Rezső dr., pécsi ügyvéd, folyó hó 18-án (szombaton) tartja egybekelését Mülherr Mici k. a.-nyal, özv. Mülherr Alajosné leányával. — Kende Alfréd, a Kohn Hermann cég beltagja, folyó hó 26-án (vasárnap) tartja egybekelését Deutsch Ilonkával, Deutsch Ádám leányával. Az új pár frigjét vasárnap délután 3 órakor az izr. templomban is megáldatja.

— **(Hogyan folyik be az adó?)** A megye közigazgatási bizottságának mai ülésén Dragonescu Dömjén kir. pénzügyigazgató bejelentette, hogy egyenes adókban a megye területén 160.333 frt folyt be a múlt hónapban, míg a múlt év októberében 181.756 frt volt a jövedelem, tehát az idei októberben 18.422 frttal kevesebb adó folyt be. A folyó év január-októberi szakában 1.159.650 frt adó folyt be, míg a múlt év ugyane szakában csak 1.149.169 frt, tehát 10.480 frttal kevesebb adót fizettek be. Hadmentességi adóban 202 frttal több jövedelem folyt be ebben az évben, mint a múlt évben. A jövedéki adókban 428 ezer forint folyt be, a múlt évben pedig 444 ezer forint. A szesz, cukor és sörjövődék csökkent, a jogi, bélyeg és szesztermelési illeték befizetése azonban növekedett.

— **(Gazdák mozgalma.)** Az Országos Gazdasági Egyesület az idén országos mozgalmat kezdeményez a gazdák közt, több agrár kérdés megvalósítása érdekében. Különösen az alakítandó »gazdák kölcsönös biztosító szövetkezete«, továbbá a szesz értékesítő szövetkezetek alakításán fáradoznak. A jövő hónapban e tárgyban Kaposvárott is népgyűlés lesz. A népgyűlés határidejét december tizedikére tűzték ki.

— **(Magyar huszárok a párisi világkiállításon.)** Persze nem életben lesznek ott, hanem csak képletesen, illetve szobor-alakokban. A kormány rendeletére ugyanis a kiállításon bemutatják a magyar huszárság fejlődését szoborcsoportozatokban

Margit még mindig azon a helyen ült, a hol elhagyták. A kiállott izgalom eltompította idegeit.

— Lealáztál, suttogta; de nem leszel a győztes, lesz még dolgunk egymással.

Hűvös szél támadt, végig simogatta kipirult arcát, ez magához térítette s elsielt.

Félve élt Nemesy a feleségével békeségben, szeretetben.

Egy napon különös esemény zavarta fel csendes békéjét. Magánosan dolgozott irodájában, midőn alig hallható kopogás után Margit lépett be.

— Mivel szolgálhatok, kérdezte Nemesy hidegen, helyet mutatva a pamlagon.

— Nincs nyugalmam, lihegte Margit; azt hittem ön is oly közönyössé válik előttem, mint a többiek, de egyre jobban érzem, hogy mennyire szeretem.

— Vesztett ügy, mondta a férfi kiméltlenül. Nőm minden percben jöhet; legokosabban teszi, ha észrevétlenül távozik.

Most megnyílt az ajtó s Nemesyné nézett be rajta. A vendéget meglátva vissza akart vonulni, de az ura behívta.

— Jöjj, kedvesem, jöjj; szólta eléje menve. Margit nagysám van itt, egy elévült ügyet akart atadni; de előttem is felvilágosíthatom, hogy ne kezdjen bele, mert biztosítom, hogy soha sem fogja megnyerni.

S . . . a Erzsí.

E szoborcsoportokat most készítik a pécsi Zsolnay-gyárban, így tehát a mi világhírű gyárunk ismét egygyel több tanujelét fogja adni művészi munkaképességének.

— **(Halálos baleset.)** Döbröközön Szabó Pöször István ottani lakos november 3-án egy kapuoszlopnak szánt s feltámasztva álló ducot egyedül átkarolva odább akart tenni. A súlyos tárgy egyensúlyt veszített, eldőlt és Szabóra zuhant, minek következtében oly súlyos belső sérülést szenvedett, hogy rövid pár óra alatt meghalt. Negyven éves, családos ember volt.

— **(Egy fegyelmi ügy.)** Bach János, mágocsi körjegyző ellen többrendbeli panasz folytán az alispán a fegyelmi vizsgálatot megelőző előnyomozatot elrendelte s az négy napig tartó vizsgálat folyamán foganatosított is. Ez előnyomozat ellen a körjegyző a belügyminiszterhez telebbezett, távirati uton kérve annak megsemmisítését. Egyszersmind kérte maga ellen a fegyelmi elrendelését. A miniszter leküldte a telebbezést a főispánhoz s az ma terjesztett elő az alispán jelentésével együtt a megyei közigazgatási bizottsághoz. Az alispán jelentését a bizottság mindenben jóváhagyta s tudomásul vette, hogy az elrendelt fegyelmi eljárás legközelebb befejezést nyer, a mikor is ítéletet fognak hozni az ominózus ügyben.

— **(A ferbli.)** A nemzeti csöndest játszotta Kresz Ádám, monostori lakos szombaton este egyik kis korcsmában. A tilos kártyajáték vége az lett, hogy Kresznek összes készpénzét, tíz forintját elnyerték a kompanistái, kiket feljelentett a rendőrségnél. Most folyik ellenük a vizsgálat.

— **(Új segédjegyzői állás.)** Szita Sándor rácmecskei körjegyző, tekintettel a sok munkahalmazra, segédjegyzői állás rendszeresítéséért folyamodott. A jegyzőséget alkotó községek azonban az anyagi hozzájárulást megtagadták s így bár az anyakönyvi felügyelő csak 100 forint államsegélyt hozott javaslatba, a mai megyei közigazgatási ülés elhatározta, hogy — tekintettel a községek súlyos anyagi helyzetére — kétszáz forint államsegélyt fognak kérni a szervezendő segédjegyzői álláshoz a belügyminisztertől.

— **(Elveszett a kis Móric!)** Az elmúlt héten egy Budapestről Eszékre utazó családot nagy szomorúság ért. Az új-dombóvári állomáson, ahol hosszabb ideig állt a vonat, egy pillanatig felügyelet nélkül maradt a kis Móric s egyszerre csak azt vették észre, hogy nincs seholy, eltűnt. Keresték, nevén szólították, hiába, kénytelenek voltak nélküle folytatni utjukat. Az új-dombóvári állomástörök pedig megkereste a járáshatóságot, hogy az eltűntet köröztesse. Leírása a következő: hosszú termetű, görbe, rövid lábu, szürke, nyakán fehér öv, Móric névre hallgat. Aki megtalálja, vigye az állomástörökhöz a kis — daxlit!

— **(A hásságiak baja.)** Az olasz plébániához tartozó Hásság község több róm. kath. hive nem tett eleget a plébánossal szemben fennálló közmunka kötelezettségének. A közmunkát helyettük a plébános panaszára a járási főbíró felfogadott munkásokkal végeztette el s azután elmarasztalta őket fejenként 1 frt 69 krajcár megfizetésében. Ezt a határozatot a marasztaltak megfélebbezték, azonban az alispán jóváhagyta a főbíró határozatát. A mai megyei közigazgatási bizottsági ülés újabb telebbezés folytán szintén foglalkozott a hásságiak bajával és jóváhagyta a főbírói rendelkezést helyeslő alispáni határozatot.

— **(Népek ostromozója.)** Tegnap délután két órakor a Kossuth Lajos utcán egy pálinkásbolt előtt egy bepálinkázott atyafi ostrommal verte az arrajáró népet. Az illetőt, kit Csordás Jánosnak hívnak, végre a rendőrök lefoglalták és bevitték a torony alá, ahol most — alszik.

— **(Egy ügygondnok esete.)** A mohácsi Schlesinger-féle zálogház megszűnével,

kozni és beszélni. Holnap délután öt és hat óra között várni fogom a ligetben egy padon — irta tovább — azon reményének adva kifejezést, hogy mint lovagias férfit, nem fogja kérését megtagadni.

A válasz a következőhárom szóból állt: »Óhaját teljesítem, Nemesy.«

Margit egyik percben sirt, a másikban kacagott; úgy futkosott föl, le a szobában.

— Tehát nem birsz ellentálni, ugye szegény bohó; meg leszel fogva, annyi bizonyos!

Egész éjszaka alig aludt s egész nap alig evett valamit.

Tiszta feketébe öltözött, a mi előnyösen emelte ki kecses idomait és arca feltűnő fehérségét.

Pontban öt órakor ott volt a kijelölt helyen. Leült egy padra; onnan nézett és figyelt, de nem vett észre senkit. Már azt hitte, felültették. Nem, ez nem férne össze Nemesy jellemével; ő el fog jönni, bizonyosan.

Persze, éppen ott jön ni; de minő jätéket üzött velem ez az ember, hiszen nincs egyedül, valakit vezet a karján!?

Nem volt ideje elszaladni. Nemesy oda ért s megemelve kalapját, bemutatta egymásnak a hölgyeket.

— Zátyonyi Margit kisasszony, ismerősöm; Tonka Jolánka, menyasszonyom.

Nemesy haza is ért a menyasszonyával s

felszámolása idejére dr. *Tarnai* Károly rendeltetett ki ügygondnokául. Az ügygondnok költségekre először 392 frt, majd 400 frtot vett fel a zálogházi biztosítékból, mely összegekkel nem volt képes elszámolni. Időközben az ügyvédi gyakorlattól is felfüggesztetett s a járási főbíró erre megfosztotta az ügygondnoki tiszttől. Ezt megfélemberte az ügygondnok, de az alispán a főbíró rendelkezését nemcsak jóváhagyta, de utasította, hogy elszámolásra újból hívja fel az ügygondnokot s ellenkező esetben tegye meg ellene a bünteljelentést. A mi meg is történt. A megye közigazgatási bizottsága mai ülésében az alispáni határozatot mindenben jóváhagyta.

— **(Meglopott kereskedő-segéddek.)** *Stein* Sándor és *Placsek* Manó kereskedősegédek lakásán tegnap tolvaj járt. Az ajtófélfára egy szögére akasztott szobakulccsal az ajtót kinyitván, onnan *Steinnak* egy harmincöt forintos télikabátját, *Placsek* Manónak pedig egy nyolc forintos télnadrágját ellopta. A rendőrség most keresi a tolvajt.

— **(A magyar szerum diadala.)** *Mende* Lajos dr. megyei tiszti főorvos a megye közigazgatási bizottságának mai ülésén bejelentette, hogy a közegészségügyi viszonyok a múlt hónapban a megye területén kedvezőtlenek voltak, mert a fertőző kórok terjednek. Jelentette továbbá a főorvos, hogy *Nagytótfalu* községben, hol a múlt hóban a difteritisz uralkodott, e hó elseje óta a járvány megszűnt. A járványban a múlt hóban megbetegedett 28 iskolágyerek közül csak egyetlenegy halt meg; a többi mind felgyógyult. A betegek a magyar készítményű difteritisz elleni szerummal voltak beoltva; így tehát ez az örvendetes körülmény a magyar szerum diadalát jelenti.

— **(Letartóztatott segédjegyző.)** E hó 7—8-ika közti éjjel ismeretlen tettes az ablakon át behatolt *Vörösmarth* község zárt tanácstermébe és ott a községi bíró kézipénztárául szolgáló asztal fiokját lopási szándékból feszítgette. Lopni ugyan semmit sem lophatott, de az asztal és lakat elrontása által 2 frtnyi kárt okozott. A kisközségi csendőrség a nyomozást megejtven, az ismeretlen tettest *Gorzó* Pál volt vörösmarti segédjegyző személyében nyomozta ki. Letartóztatták és átadták a dárdai kir. járásbírósnak.

— **(Rabló a hálókocsiban.)** Egy hálókocsiba, a melyben a baenai herceg feleségével *San Sebastianból* *Madridba* utazott, reggelfelé *Medina del Campo* és *Arevalo* között, egy elzúllott alak tört be és éppen megakartá ölni az alvó herceget, midőn *Mendec* *Vigo* a támadást észrevette és a rablóra vetette magát. A herceg is fölébredt a zajra és szintén segített a rablót ártalmatlanná tenni. A spanyol vonatokon vészfékező nincsen, ezért a betörőt egy egész óra hosszat, a míg a vonat *Arevaloba* nem érkezett, lefogva kellett tartani. A rabló többször kísérletet tett a menekülésre és azzal fenyegette az utasokat, hogy még négy cinkostársa rejtőzik a vonaton s ha őt nem eresztik el, mindjárt bejönnek és a kocsit összes utasait legyilkolják. Végre a vonat *Arevaloba* érkezett s a betörőt az állomásonk segélyével átadták két csendőrnek. A csendőrök kezei közül azonban a rabló elmenekült.

— **(A pipás majom.)** *Königsberg* *Fidel* gróf tauri kastélyában különös eset történt. Mint onnét írják, van a kastélyban egy fürge, tanulékony kis majom, mely rendszeren az inas szobájába húzódik meg. A napokban az inas pipára gyújtott, de nyomban azután csengettek s ki kellett mennie. A majom magára maradt a pipával és utánozni akarta a gazdáját, de — úgy látszik — megégette a körmét s elejtette a pipát. Valahogy meggyuladtak a heverő jószágok s a házbéliek a szobából csakhamar nehéz füstfelhőket

láttak kitódulni. A szobában volt dolgok mind odaétek, de a tűz tovaterjedését szerencsére meg lehetett akadályozni. A majom is szerencsésen elmenekült, különben tán áldozata lett volna majom-természetének.

— **(Községek átsatolása.)** A garéi és rácpetrei körjegyzőségekhez tartozó 14 község ezideig a siklósi adóhivatalhoz tartozott. Azonban közigazgatásilag mindkét körjegyzőség a pécsi járáshoz tartozván, a rácpetrei körjegyzőséget alkotó *Belvárd*, *Devecser*, *Gyula*, *Kassa*, *Kis Budmér*, *M.-Peterd*, *Nagy-Budmér* és *Rácpetre* községek kérték, hogy a pécsi adóhivatalhoz csatoltassanak. A királyi pénzügyigazgatóság ez átsatolást helyesli is, de szükségesnek látja éppen ilyen okokból a garéi körjegyzőséget alkotó *Bosta*, *Garé*, *Ocsárd*, *Regenye*, *Szilvás* és *Szöke* községek átsatolását is. *Dragonescu* *Döme* kir. pénzügyigazgató ma a megyei közigazgatási bizottság ülésén előterjesztést tett ez ügyben s a bizottság pártolólágra határozta felterjeszteni az átsatolás ügyét a pénzügyminiszteriumhoz.

— **(Tolvajok a pincében.)** Az elmúlt éjjel, mint értesülünk, *Ferenci* *János* kozári lakos pincéjében tolvajok jártak, kik a vasrács felfeszítése után hatoltak oda be és onnan három ötliteres üveg bort és nagyobb mennyiségű élelmi szert emeltek el. A tolvajokat most nyomozzák.

— **(Cápa a Jókai téren.)** Nem közönséges tengervizéből élő és embert evő cápáról van szó, hanem egy értelmes Cápáról, a ki pálinkát iszik, még pedig annyit, hogy a Jókai-téren meghúzódó pálinkás butikok a sok szeszt alig győzik szállítani Cápá uramnak. A mai nap folyamán Cápá *Ferenc*, a ki különben mellékfoglalkozásra nézve a pálinka iváson kívül mint napszámos is szokott dolgozni, annyira felöntött a garatra, hogy eszméletlen állapotban szedték fel a rendőrök a Jókai-téren. A szájából csak úgy dült ki a spirituszgáz, csak egy gyufa hibázott még és akkor a feneketlen gyomru Cápá uram bizonyára explodál. Azt sem tudta a szegény ördög, hogy cethal-e, vagy Cápá, mikor a kórházba szállították, a hol majd az alapos hideg viz tusolás talán észre téríti. Végre tehát találtunk egy cápára, a mely nem — kacsa.

— **(Posta-ügyek.)** *Magyar-Egereg* községben ezelőtt tíz évvel volt postahivatal, melyet azonban csekély forgalma miatt megszüntettek. Most a község ismét folyamodott postáért, de a közigazgatási bizottság nem pártolta kérelmét, mert a viszonyok most sem változtak. A kereskedelmi miniszter is határozott már ez ügyben és a posta felállítására iránti kérelmét elutasította. *Magyar-Hertelend* már szerencsésebb. Ott legközelebb megnyílik az új posta. *Szabar* községnek pedig van ugyan postája, de nincs postamestere. A község kérelmére most kiírják a pályázatot, hogy a postamesteri állás legközelebb betöltsék.

— **(A koldusok.)** Nagy volt már a panasza, hogy Pécsen valóságos olaszországi városok mintájára fogja el az embert uton-utfélen a sok munkanélküli csavargó. Nyomorult életüket, mert restek dolgozni, koldulással tengetik és ha nem vetnek szakadozott kalapjukba almizsnát az arra járók, még jól össze is szidják őket. Ha pedig házról-házra járnak és hivatalnoki bekopogtatnak, nem elégszenek meg a kapott almizsnával, hanem meglopják az adakozót még akkor is, mikor legkevésbé gondolja. A rendőrség végre megsokalta a sok dologtalan, ingyenélő csavargó lézengését és ma összefogdosta őket. Vannak vagy féltucat; az illetőségi helyeikre fognak toloncoltatni.

— **(A rejtélyes ház.)** A Balokányi utcában *König* *Katalin* háza valóságos asyluma volt a feslett életű hölgyeknek. A járó-kelők igyekeztek e házat kikerülni, mert oly rossz hire volt az egész utcában. Gyakran látták vigadozni a kipirosított arcú, festett képű dármákat, a kik itt adtak egymásnak találkat. A rendőrség ma rajtuk ütött, négyet talált ott és az orvosi vizsgálat hármát közülök beteg-

nek nyilvánított. Beszállították őket a kórházba, a balokányi-utcai rejtélyes házban pedig elnémul a zene, nem lesz többé dinomdánom és békességben lehetnek ezután a szomszédok.

— **(A tankerületi főigazgató látogatása.)** *Spittkó* *Lajos* tankerületi főigazgató Székesfehérvárról ma Pécsre érkezett, s itt meglátogatta a pécsi főgimnáziumot és főreáliskolát. A tankerületi főigazgató már holnap vissza is utazik Székesfehérvárra.

— **(Sok a munka.)** A pénzügyigazgató jelentette ma a megyei közigazgatási bizottság ülésén, hogy a kistaludi körjegyzőségnek oly sok a munkája adóügyekben, hogy *Grosch* *Vilmos* körjegyző egyedül nem képes feldolgozni. Ezért kéri a bizottságot, hogy küldjék ki a járási főbíró e tekintetben a körjegyzőség megvizsgálására s a vizsgálat eredménye alapján kérjenek segédjegyzőt a körjegyzőséghez. A bizottság így is határozott.

— **(Egy tanító temetése.)** *Jelencsits* *János* szentiváni tanító imponans temetése szombat délután ment végbe *Szent-Ivánon*. *Szent-Iván* és *Szent-Gál* egyesített községek előjárósága és iskolaszéke szép jelet adta ez alkalomból kegyeletének. Mind a két község külön-külön temetővel rendelkezvén, mindkettő óhajtott volna drága tanítójuk földi maradványait a saját temetőjében elhelyezve tudni s így mind a kettő elhatározta, hogy amelyik temetőbe lesz eltemetve, az a község állítja fel a sírkövet és vasráccsal keríti be nyugvóhelyét és örökös gondozásáról gondoskodik. Így a szentgáli temetőbe került, mivel a szentiváni temető vízzel telt. Ebből csak azt a tanulságot vonhatjuk le, mily hálás tud lenni az egyszerű pór nép is, a mi ritkaság számba megy, mert a pór nép meg szokta unni tanítóját. Itt fordított világ van! 34 éven át tanításkodott *Jelencsits* *Szentivánon*, másutt 8 évig, összesen 42 évig. Legalább 60 leány volt fehér ruhában temetésén és mindegyiknek kezében saját kézzel font koszorú. A koszorúkat külön kellett szállítani, mert nem fértek a koporsóra. Mindegyik gyermeke koszorút tett rá ily felirattal: »Felejthetetlen apánknak«. Az osztálytanító, *Mlinárits* *Gyula*, ki időközben *Bonyhádra* választatott meg, a következő feliratu koszorút küldte: »Utolsó üdvözlés *Mlinárits* *Gyulától*«. »Szeretett bácsinknak — *Gábor* és *Ella*«. Legmeghatóbb volt nézni a saját hívei nyújtotta koszorúkat: »*Szent-Gál* község előjárósága és iskolaszéki tagjai«. Egy másik »Növendékgyermekei gyászemlékül, jó tanítójuknak«. Egy harmadik: »*Szent-Iván* község, hálaemlékül«. Az egy órányi távolságra fekvő temetőbe a községi előjárók vitték a holtat gyalog. A sírnál *Somsich* *Sándor* ózdi tanító lendületes beszédben bucsuzott el a férjtől, az apától, a nagyapától, a jó tanítótól és a legjobb kartárostól. Olyan szép, olyan megható, olyan tartalomdús volt ez a beszéd, hogy kivétel nélkül mindenki zokogott, még a papság is. A temetést a szentdienesi esperes-plébános végezte a szentlőrinci plébános és a szentkirályi adminisztrátorral. A környékbeli tanítók pedig szívhez szólóan énekeltek az elhunyt felett búcsú-éneket.

— **(Baleset.)** Tegnap este sajnálatos baleset érte *Schlesinger* *Muki* pécsi lakost, a Róthmüller cég egyik könyvelőjét. A fiatal ember amint tegnap a »Vigadóbol« hazafelé tartott, a bejáratnál hirtelen megcsuszott és oly szerencsétlenül esett el, hogy lábát bokában kifecamította. A szerencsétlenül járt fiatalembernek az éppen a színházban időzőtt *Jungmann* *Rezső* dr. színházi orvos nyújtotta az első segélyt, ki a kifecamodott lábat helyre igazítván lakására szállította *Schlesingert*.

— **(Megvert asszony.)** Ez már nem tartozik a ritkaságok közé. A férj berug, aztán jókedvében vágya támad, hogy a la *Gyurkovics* *Mici*, valami »nagy huncutságot kövesen el« s egyéb jobb dolog hiányában hazamegy és megveri a feleségét. Így tett a napokban *Barna* *József* r.-petrei lakos is, ki

beszszelvé a falu korcsmájában éjfé felé haza vergődött, otthon meg összeveszve a feleségével, megverte az asszonyt. A furcsa »huncutságnak« azonban a bíróság előtt lesz folytatása, hol az asszony panaszt emelt verekedő férje ellen.

— **(Apad a rablétszám.)** A pécsi királyi ügyészség börtönében nagyban apad a rablétszám. Ugyanis mint *Zsolnay György* kir. főügyési helyettes a mai megyei közigazgatási bizottsági ülésen jelentette, az ügyészség fogházában jelenleg nyolcvankét rab van. Ez a létszám oly csekély, hogy évek hosszú során nem fordult még elő.

— **(Pénzügyi kinevezés.)** A m. kir. pénzügyminiszter a szegvárdi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez ifju *Izsák Lajos* kún-szt.-miklósi adótisztet m. kir. pénzügyi számtiszté ideiglenes minőségben kinevezte.

— **(Vörheny-járvány.)** Tolnavár-megye több községében a vörheny oly nagy mértékben pusztit, hogy az iskolákat be kellett zárni. Legnagyobb a halandóság Bátán.

— **(Megveszett sertés.)** Nemrég megirtuk, hogy a téli idény beálltával néhány szomszédos községben alaposan garázdálkodnak a kóbor ebek. Így a napokban Szalántán egy kóbor kutya megmarta Buzás József ottani lakos sertését, mely harmadnapra megveszett s nemcsak az udvaron futkározó aprójszágot veszélyeztette, hanem magát a gazdát és hozzártatózóit is. A sertést azonban szerencsére ártalmatlanná tették s tetemét állatorvosi vizsgálat alá bocsájtották, mely kiderítette, hogy a sertés egy veszett kutya marásától esett veszettségbe. Most erélyesen keresik azt a veszedelmes ebet, mely a sertést megmarta, hogy ártalmatlanná tegyék.

— **(Hirtelen halál.)** Mint értesülünk a napokban Hosszuhetényen Moravec János odaváló lakos hirtelen rosszul lett, s háza előtt össze esett. A negyvenöt éves ember néhány perc múlva még mielőtt segítségére siethettek volna meghalt. Valószínű, hogy szívszélhűdés okozta hirtelen halálát, minek megállapítása végett különben, a járásorvos a helyszínére utazott.

— **(Kinevezés.)** *Kopcsányi Pál*, paksi kir. járásbírósi joggyakornok, a szentágothai királyi járásbíróshoz aljegyzővé kinevezetett.

— **(Összetörte a malom.)** Nagy szerencsétlenség történt Duna-Szekcsőn *Filleri István* hajómalmában. Az egyik molnársegéd — *Kiefer János* — reggel fölkelte *Tanursics Trifun* 17 éves tanoncot, hogy munka után lásson. De mielőtt a munka megkezdődött volna, a segéd a nedves csövet kitisztította s a szijat rátette. Ekkor leküldte a tanoncot a lisztkamrába (hajófenékbe), hogy nézze meg, vajjon üres-e a cső és működik-e rendesen? A tanonc lement a lisztkamrába, de alig volt egy kis ideig lent, a segéd csapkodást hallott. Lesietett tehát ő maga is és a tanoncot már összeroncsolt testtel, halva találta a tengelyen. A tengely éle elkapta a szerencsétlen tanoncot. A vizsgálatot a halálos baleset ügyében megindították.

— **(Mikor lesz vége a világnak?)** Az a jóslat, hogy a föld ma elpusztul, mert egy üstökössel összeütközik, immár nem teljesegett be és ezzel a világvége el van napolva, egyelőre a 2300-ik évig. Erre az időre *Kelvin lord* jósolja meg a világ végét, a híres angol vegyész és fizikus, aki a légkör új, gáznemű alkotórészeinek fölfedezésével lett híressé. *Kelvin lord* teóriája szerint legkésőbb 400 év leforgása alatt nem lesz többé elég

oxigén a levegőben arra, hogy lélekzetet vehessünk, mert szénfűtésünk a levegő e fontos alkotórészét akkorára teljesen fölemészti. A levegő oxigén készletét könnyen ki lehet számítani, mintegy 1000 billió tonna az egész. Ez a mennyiség első tekintetre kimeríthetetlennek látszik, de ha a szénfogyasztás továbbra is olyan mérvben növekszik, mint ebben a században, akkor 400 év alatt föl lesz használva. Szerencsére ez a különben kifogástalan számítás is figyelmen kívül hagyott két körülményt, t. i. hogy a villamosságnak vizerő által való fejlesztése, mely egyre nagyobb mérveket ölt, a szénfogyasztást a huszadik században nagyon megapasztja, a levegő oxigén-tartalmát pedig egyre pótolják a növények, melyek a szénsavat belehelik és annak fölhasználásával egyidejűleg oxigént fejlesztenek.

— **(Borzasztó halál.)** Borzasztó halált szenvedett *Lunevilleben*, Franciaországban *Brocard* földmivelő nyolc éves fiacskája. A kis *Felix* mult pénteken engedelmet kért szüleitől arra, hogy kedvenc piros foltos tehenét maga vezesse ki a legelőre. Minthogy a gyermek már máskor is kivezette a tehenet, a szülők nem tettek ellenvetést, de a kis pástornak ezuttal az a pajkos ötlete támadt, hogy a kötelet, ahelyett, hogy kezében tartotta volna nyaka köré csavarja. Egy darabig egészen jól ment a dolog, míg a tehen egyszerre csak megvadult, visszafordult és vad iramodással rohant az istálló felé, kis áldozatát árkonbokon hurcolva maga után. A mezőn dolgozó munkások, kik látták a borzasztó jelenetet, a megvadult állat után futottak, hogy utját állják, de csak az istállónál sikerült a tehenet megállítani. Ott leoldták a szerencsétlen gyer-

nek, egyszerűen csak nincs miért már, hogy találkozzunk — mentegetődzött *Losoncy* s az egyik képen olyan elhibázott esetvonást csinált átdolgozás közben, hogy a tanítványok csodálkoztak rajta.

Isolany haragosan csapta össze a kezét.

— De mester! — kiáltott fel — hiszen ez nem javítás, hanem amputálás, amit művel.

— Mindig elmés a kis leány — engesztelte *Losoncy*. — Sebaj! Hogy jóvátégyem hibámat, az elrontott tanulmánya helyett önnek ajándékozom egyik vázlatom.

Közben kísérletet tett, hogy megcsókolja a leányt, aki azonban durcásan lökte félre.

— Ne incselkedjék, megmondom a feleségének.

— Hát *Losoncy* nős?! — kiáltották kórusban a növendékek.

— Persze, hogy feleséges ember a mester duplázott rá *Isolany*, csak hogy nem szeret az asszonyról beszélni, mivel így vigabban élheti világát.

Az ajtó kinyílt, *Gertrud* lépett be; halálsápadt volt az arca, lázban égett a szeme, támolgyogva járt. Szó nélkül rászna elé ült.

Losoncy növendéktől növendékhez ment, de *Gertrud*ot szándékosan elkerülte. A tanítványok figyelték; egyik-másik gúnyosan mosolygott. *Losoncy* észrevette, hogy figyelik. Minden akaraterejét összeszedve, *Gertrud*hoz ment.

— Semmit sem dolgozott, kisasszony?

— Semmit.

— Nagyon kimerült a munkában. Falura kellene mennie pár heti pihenőre.

Az a földöntuli lény, a kiben még hisz, a szomorúság nagy Istene volt, a kit a saját törvényei kötöttek, hogy tétlenül nézze az emberek gyötrelmeit. Ez az Isten nem ígért vigaszt, jutalmat, csak nyugodalmat halált a kínzó szenvedések után.

Utközben találkozott *Losoncy*val.

— Milyen szerencse! — örvendezett a mester, hogy találkozott önnel. Egész délután azon törtem a fejem, hogy hol találkozhatnánk.

— Igazán hizelgő rám nézve az érdeklődése — felelte mosolyogva *Gertrud*.

— Nagyon hiányzott nyolc nap óta, amióta nem láttam. Szinte kinezott a vágy, hogy feltaláljam. Mondja csak, hol tölti a mai estét?

— Vacsorázom valahol, azután hazamegyek aludni — sóhajtott *Gertrud*.

— Vigasztalan kilátások! Pedig arra akartam kérni, hogy jöjjön velem az operába. *Faust* megy és *Melba* énekel; két jegy van a zsebemben. A kedvemért *Gertrud*, jöjjön velem!

HARMINCHARMADIK FEJEZET.

Faust . . .

Divat, hogy megvetőleg beszéljünk a régi dalművekről. *Faust* mégis kivétel. Csodás hatása van a vérforraló szerelem lázas muzsikájának a fiatal szivekre.

A kerti jelenet közben valami lázas érzés fogta el *Gertrud*ot. Titokzatos vágyak csókolták a szívet.

Előadás előtt *Bignon*-nál ebédeltek; a pezsgő mámo-

természetesség jellemzi. És ezt ma előttünk eddig még töle nem látott módon igazolta Romeonak ama részbeli megjátszásával, hol az áradozó, boldog szerelme alakította. Szinte úgy voltunk vele, hogy többé nem az egyént, az embert láttuk, hanem a boldog, a rajongó szerelme magát. Azokban a jelenetekben, hol szerelmét eléri a nemezis, hol száműzetését siratja s hol Juliáját halottnak hívén, mérget iszik, annyi jót nyújtott, a mennyit csak e hatásos szereprész megenged. Tapsban, kihívásban volt is része sok.

T. Hadrik Anna nemcsak méltó partnere volt Bakónak, de sok tekintetben őt is illeti az est sikerének oroszlánrésze. Hogy bájos, szép Julia volt, azt felesleges is mondani. Szépen is beszélt s ez természetes is. Organuma kellemes, bár van ereje a megrázó kitörésekre is, tudja az ég, de ő fellelkesíti, szinte magával ragadja a hallgatót. Játékából mindenütt kiérezzük a nagyratermettséget, a hivatottságot. Játékával nemcsak kielégít, de hódít is. Jól esik őt látni és hallani, mert sohasem hagyja hidegen az embert. És meg tud győzni arról, hogy szívből szeret vagy gyűlöl és sosem érezzük azt, hogy ő csak szerepet játszik, hanem ő bele is éli magát e szerepekbe s át is érzi azokat. A mit Bakó Romeójában tegnap is a kellő helyen s kellően alkalmazva láttunk, a realizmust, azt az ő játékában, különösen tegnap, teljes erővel és könyekig megindító hatással láttuk ábrázolni. Mert például a kedvese száműzetése és Tybalt megöletése miatti fájdalmában művészi reális és igaz volt. Szóval azt a bizonyos szikrát mindig feltaláljuk játékában, melyet úgy nevezünk, hogy isteni adomány.

E két főszereplő mellett nemcsak a mellékszereplők, de az epizódalakok is jól játszottak. *Sebestyén* Géza pompasan adta a hevesvérű, gyűlölettel eltelt *Mercutiót*. *Sarlai* Kornél (*Benvolio*) és *Bátosi* Endre (*Tibalt*), valamint *Nádasi* József és *Nagy* Vilma szintén jók voltak. V. *Agh* Ilona pompás volt *Capulet* szerepében és *Németh* az öreg barát alakjában. A diszletek szépek voltak s a hosszú darab háromnegyed tizenegykor ért véget. (→)

○ **Somogyiék Ujvidéken.** Somogyi Károly e hó 4 én kezdte meg előadásait mintegy 60 tagu színtársulattal Ujvidéken. A közönség nap-nap után zsúfolásig megtölti a színházat és lelkesedve tapsol a kitűnő előadóknak. A *Gyurkovics* lányok-at adták bemutatónak, melyben *Angyal* Ilka keltett méltó feltűnést. Úgy hangja, mint előkelő, discret játéka képesíti őt primadonna szerepkörre. Kivüle a közönség osztatlan elismerésében részesült még *Szohner* Olga, *Benkő* Jolán, *Peterdi* Sándor ötletes játékában, *Erdélyi* Miklós egészséges humorában és *Balla* Kálmán eredeti játékmodorában gyönyörködött a közönség. Az aranykakasban *Csik* Irénnek volt nagy sikere. A Baba előadásában *Forrai* Ferike mutatkozott be. *Lányi* Edit a zárdabeli novicius szerepét játszotta kedvesen. A közönség a szép éneket élvezettel hallgatta. A *Folt* a mely tisztítokban *Angyal* Ilka ejtette bámulatba a publikumot. Igaz, meggyőző és kitöréseiben művészi mérsékelt volt. Kivüle *Kovács* Mariska, *Szarvassy*, *Balla*, *Peterdi*, *Erdélyi* játszottak még a darabban. A műsoron a fővárosi színházak legfrissebb ujdonságai vannak. A társulat egy hónapig szándékozik Ujvidéken maradni és onnan Szombathelyre megy, azután pedig Sopronba.

○ **Felhő Klári.** Rátkay László rég nem adott kitűnő népszínműve kerül színre vasárnap színházunkban, a címszerepben *Tiszay* Dezsőnével, kinek ez egyik legjelesebb szerepe. A többi szerepeket *Mezey*, *Könyves*, *Jeszenszky* Irén, *Lévay*, *Németh*, *Nádasy*, *Nagy* Vilma, *Veszpréminé*, *Sebestyén*, *Bátosi* és *Sarlai* játszó. Vasárnap délután Rónaszéki Gusztáv énekes bohózatát, a *Méltóságos csizmadiát* adják a címszerepben *Nádasi*val.

○ **Némethné Zoltán Ilona.** A vasárnap délutáni előadásról szóló színi referádánkba egy kis hiba csuszott be. Némethné Zoltán Ilonáról — ugyanis — téves információk alapján azt irtuk, hogy eddig a karban működött. Némethné Zoltán Ilona azonban nem volt kardalosz, hanem Szatmáron mint koloratur énekesnő volt szerződötve s hosszas betegsége után lépett fel nálunk szerződötés céljából vasárnap délután.

Folyó sz. 48. Idénybörlet 48. sz. Páros bérlet.

Nemzeti Színház.

Szerda, 1899. november 15-én.

Sulamith,

Jeruzsálem leánya.

Héber daltjáték 4 felvonásban, 7 képben. Irta Goldfaden. Zenéjét szerzette Davidsohn Emanuel. Fordította Kövessy Albert.

S Z E M É L Y E K :

Monaoth	Németh	Eszter	N. Takács
Sulamith	Tibor	Avidonos	Sarlay
Absolon	Mezey	Jeremiás	Bátosi
Abigail	Szekula	Belizár	Delli
Zingitang	Nádasi	Aron	Kozma
Rebeka	S. Melcer	Ezriel	Pásztor
Ziporach	Lévay	Dajka	Nagy

Csütörtök, nov. hó 16-án

Kaméliás hölgy.

Törvénykezés.

§ **A leharapott orr.** *Máté* László egyházbéri lakos f. é. április 18-án *Nagy* István apósával összeveszett, mert a feleségét ok nélkül szidalmazta. *Nagy* István, ekkor a leányával együtt elköltözött a házból és *Farkas* Annához mentek lakni. Másnap *Máté* László elment a felesége után, hogy haza hozza. *Nagy* István ekkor *Máté* Lászlót egy fokossal megütötte, mire ez apósát a földhöz vágta és az orrából egy darabot leharapott. A kir. törvényszék *Máté* Lászlót súlyos testi sértés vétségében mondta ki bűnösnek és mert az orra teljesen regenerálódott és így eltorzítás nincsen ezért őt egy heti fogházra és 5 frt pénzbüntetésre ítélte. Ugy az ügyész, mint a vádlott felebbeztek.

§ **Levágta az ujját.** *Papp* József kisdárdai lakos f. évi március 15-én a dárdai legelőn egy fatörzs kivágásával foglalkozott. Oda lát közben *Zentner* József 6 éves kis fia és a mint a fatörzsön játszadozott balkéz mutatouja izületét és hüvelyk ujjának körmét fejszével levágta. A kir. törvényszék a gondatlanságot megállapította és súlyos testisértés vétsége miatt 1 hónapi fogházra és 10 frt pénzbüntetésre ítélte. Ugy az ügyész, mint a vádlott felebbeztek.

§ **Megszűnt csődök.** A pécsi kir. törvényszék mint csődbíróság közzé teszi, hogy *Schäffer* Adolf vegyeskereskedő pécsi lakos ellen 1897. évi május hó 27-én nyitott csőd a tömeg felosztása folytán megszűntnek nyilvánított. — A kaposvári kir. törvényszék közhírré teszi, hogy *Varga* Jenő lengyeltői lakos kereskedő ellen 1899. évi június hó 2-án nyitott csőd, a csődhitelezők kielégítése, illetve a csődhitelezők közt történt kiegyezés folytán megszünttetett.

§ **Gondnokság alá helyezések.** A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy *Gulyás* Kornél 31 éves, ev. ref. vallásu, volt bis-

sei lakost, elmebaj miatt gondnokság alá helyezte. — A kaposvári kir. törvényszék közhírré teszi, hogy *Tüke* Mihály sarkadi lakost tékozlás miatt gondnokság alá helyezte.

T a n ü g y.

)(**A honvéd-főreáliskola és a középiskolák.** A kultuszminiszter, mint a hivatalos lapban olvassuk, rendeletet adott ki, a mely a honvéd-főreáliskolából a hazai középiskolákba való átlépés módját szabja meg és ezzel a magyar katonai és polgári iskolákat közelebb hozza egymáshoz. A rendelet szerint, a ki a honvéd-főreáliskola valamelyik osztályát sikeresen elvégezte, átléphet a középiskola magasabb osztályába, ha leteszi a szükséges felvételi vizsgálatot és ha betöltötte a törvényes életkort. Aki a honvéd-főreáliskola III. (utolsó) évfolyamát sikerrel elvégezte s a törvényes életkort is betöltötte, valamely hazai nyilvános főreáliskolában a bölcsészeti előtanból osztályvizsgálatot, azután pedig teljes reáliskolai érettségi vizsgálatot tehet. Hogy az átlépésnél milyen tárgyakból kell felvételi vizsgát tenni, mindig az illető tanári testület határozza meg. A honvéd-főreáliskola tantervét mindig az átlépő növendéknek kell fölmutatni. Korengedélyt csak a kultuszminiszter adhat.

)(**Önálló gazdasági ismétlő iskola.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a vármegyei közigazgatási bizottsághoz 100.445 szám alatt rendeletet bocátott ki, a melyben felhívja egy önálló gazdasági ismétlő iskola szervezésére javaslatot tenni, a mely iskolába a tanerőt a miniszter nevezni ki és fizetni. Az illető község részéről dologi kiadások fedezését kívánja és főképen oly terület (20 hold) kisajátítását, a melyben a gazdasági ismétlő iskola munkálkodását gyakorlati uton is érvényesíthesse.

)(**Államsegélyek.** Megyénk *Ipacsa* és *Sósvertike* községei a községi tanító, illetve tanítónő fizetésének kiegészítéséül 150—180 frt államsegélyt kérnek. Az államsegély iránti kérvényt a megye közigazgatási bizottságának mai üléséből pártolólág terjeszti fel a közoktatásügyi miniszterhez.

Közzgazdaság.

□ **A vetések állása.** Október hó második feleiben száraz, verőfényes nappalok, éjjelenként pedig hűvös és néhol — 2—3° időjárás uralkodott. A hideg éjszakák azonban nem ártottak annyira, mint a szárazság, a mi miatt a növényzet nem fejlődhetett, sőt igen sok helyen a későbbben vetett gabona ki sem kelt, helyenkint a homoki földeken a vihar is kárt okozott a vetések és vetőmagvakban. Az egerek az ország nagy részében és kint tömegesen mutatkoznak s már nemcsak a lóhere és lucernásokban, valamint a réti földekben okoznak nagy károkat, hanem általában a vetésekben is. Szórványosan férgék is felléptek, de csak csekélyebb mérvű kárt okoztak. A korai őszi gabonavetések általában még türethetően állanak, de már ezekre is, különösen azonban a későiekre nagyon kívánatos volna az eső. A későiek az ország több vidékén a szárazság miatt alig csiráznak és csak itt-ott kelnek. Némely helyütt folyik még a vetés, vizáradásos helyeken, a honnan a víz lehuzódott, a talaj oly kemény, illetve cserepes, hogy a szántás és vetési munka már alig eszközölhető. Az őszi gazdasági munkálatokat nagyobbára befejezték; megtörtént a szűret is gyenge közepes eredménnyel, valamint a répaszedés is majdnem mindenütt. Ez utóbbi kielégítő termést adott. A felvidéki részeken a répa, burgonya és káposzta szedése még mindig tart. Takarmányneműekben nincsen hiány; helyenkint még a jószág a réteken és legelőkön is talál legelni valót.

